

GOSPODARCZY GABINET CIENI

Warszawa, 8 kwietnia 2021 r.

RAPORT: GOSPODARKA I ENERGETYKA

DR JANUSZ STEINHOFF

minister gospodarki Gospodarczego Gabinetu Cieni BCC

B. wicepremier, minister gospodarki w rządzie Jerzego Buzka w latach 1997–2001. Ekspert ds. energetyki, ochrony środowiska, procesów restrukturyzacji górnictwa. Poseł w latach 1989-1993 oraz 1997-2001. B. prezes Wyższego Urzędu Górniczego. Przewodniczący Rady Krajowej Izby Gospodarczej oraz Rady Regionalnej Izby Gospodarczej w Katowicach. Ekspert BCC ds. gospodarki i energetyki.

✉ janusz.steinhoff@bcc.org.pl

REKOMENDACJE DLA RZĄDU

Zdecydowanie jednym z najistotniejszych problemów polskich przedsiębiorców są szybko rosnące ceny energii elektrycznej. Aktualnie hurtowe ceny energii notowane w naszym kraju są najwyższe wśród krajów UE. Według danych za listopad 2020 r. średnia spotowa cena energii na rynku day-ahead wynosiła w Polsce 53,54 euro/MWh. Dla porównania cena ta w Niemczech wynosiła 38,79, w Belgii 39,92, we Włoszech 48,75, Hiszpanii 41,49, Francji 40,11, Czechach 41,64 i Słowacji 42,42 euro/MWh.

Wysokie ceny energii w roku ubiegłym oraz znaczący wzrost tych cen w roku bieżącym w sposób istotny wpłyną na spadek konkurencyjności przedsiębiorstw w stopniu będącym funkcją ich energochłonności. W największym zakresie skutkami wysokich cen energii obciążone są najbardziej energochłonne przedsiębiorstwa przemysłu hutniczego, chemicznego, papierniczego, cementowego o zużyciu >100GWh/rok. Kondycja tych firm ma bardzo istotne znaczenie dla polskiej gospodarki – w 26-ciu firmach z tych sektorów zatrudnionych jest bowiem (razem z podwykonawcami i kooperantami) ok. 1,3 mln pracowników a generują one ok. 10% PKB!

W bieżącym roku, w efekcie wdrożenia dodatkowych opłat z tytułu obowiązywania tzw. rynku mocy, sumaryczna wartość przeniesiona na odbiorców energii wyniesie 5,4 mld zł!

Sytuacja na rynku energii (ceny i gwarancje dostaw) będą w sposób istotny oddziaływały w przyszłości na poziom inwestycji przemysłowych w naszym kraju. W świetle przytoczonych powyżej argumentów, należy podjąć niezwłocznie następujące działania o charakterze doraźnym i długofalowym:

- ✓ wdrożyć zmodyfikowane systemy wsparcia przedsiębiorstw energochłonnych, których zastosowanie powinno uwzględniać średni poziom kosztów energii, które ponosi ten sektor w krajach UE,
- ✓ należy dokonać przeglądu i weryfikacji kosztów regulacyjnych, które obciążają przedsiębiorstwa,

- ✓ środki pochodzące z ponoszonych przez konsumentów energii elektrycznej kosztów emisji CO2 należy przeznaczać na wsparcie procesów transformacji energetycznej,
- ✓ konsekwentnie realizować przyjętą przez Radę Ministrów Politykę Energetyczną Polski do 2040 r. Zmiana struktury nośników energii w konsekwencji rosnących cen praw do emisji CO2 jest nieuchronna i powinna zostać zrealizowana w czasie jaki dyktują ekologia, ekonomia i uwarunkowania społeczne,
- ✓ jako niedopuszczalne należy uznać zapowiedzi zmian przyjętej strategii energetycznej w konsekwencji ustaleń negocjacyjnych z organizacjami związkowymi,
- ✓ należy podejmować skuteczne działania (tak w sferze polityki właścicielskiej jak i regulacyjnej) na rzecz rozwoju konkurencyjnego rynku energii elektrycznej i gazu. Konieczna w tym aspekcie jest rozbudowa przepustowości transgranicznych sieci przesyłowych.

PODSUMOWANIE DOTYCHCZASOWYCH DZIAŁAŃ RZĄDU

Pozytywy:

Pozytywnie oceniam inicjatywę Ministerstwa Rozwoju, Pracy i Technologii nowelizacji Kodeksu Pracy w celu wprowadzenia stosownych regulacji dotyczących pracy zdalnej. Inicjatywę w tej materii podjęła również Rada Przedsiębiorczości. Uznano bowiem za niewystarczające regulacje w tej sferze zawarte w tzw. ustawie covidowej. Mając świadomość trudności negocjacji nad projektem regulacji prowadzonej między stronami Rady Dialogu Społecznego wyrażam nadzieję na szybkie przesłanie do Parlamentu projektu ustawy, która w sposób trwały będzie rozstrzygać i regulować kwestie związane ze świadczeniem pracy w trybie home office.

Zagrożenia:

Krytycznie oceniam poziom konkurencji na rynku paliw płynnych. Utrzymywanie sytuacji, w której aktualnie powyżej 80% hurtowego rynku należy do Orlenu i podporządkowanemu tej firmie (personalnie) Lotosu z punktu widzenia konkurencji na rynku jest zdecydowanie szkodliwe. Analiza jaką przedstawił publicznie prof. Jan Czekaj dowodzi, iż eksponowane w ostatnim czasie „rekordowe” wyniki Orlenu są efektem braku konkurencji na rynku. Konsekwencją tej sytuacji są wysokie ceny paliw płynnych, nieadekwatne do kosztów pozyskania ropy naftowej (ok. 60% ogółu kosztów w rafineriach).

Podobnie jak w ubiegłych kwartałach nader krytycznie oceniam politykę kadrową w spółkach z udziałem Skarbu Państwa. Nader częste (łamające zasady kadencyjności) nieuwzględniające kryteriów kwalifikacji nowych i zawodowych zmiany w zarządach i radach nadzorczych wręcz uniemożliwiają racjonalne zarządzanie majątkiem Skarbu Państwa.

Kontakt dla mediów:

Emil Muciński

rzecznik

Instytut Interwencji Gospodarczych BCC

tel. 602 571 395, e-mail: emil.mucinski@bcc.org.pl

Gospodarczy Gabinet Cieni Business Centre Club to think tank powołany w kwietniu 2012 r., aby wspierać działania prorozwojowe władz publicznych, monitorować prace resortów kluczowych dla przedsiębiorczości, rekomendować zmiany sprzyjające rozwojowi kraju, wzrostowi gospodarczemu i konkurencyjności polskich firm. W skład GGC BCC wchodzi wybitni gospodarzy fachowcy, z których wielu piastowało w przeszłości funkcje publiczne [lista poniżej]. Więcej informacji: <http://www.bcc.org.pl/Gospodarczy-Gabinet-Cieni.4241.0.html>